

Levenslang leren is duur

De laatste jaren gaat veel aandacht uit naar levenslang leren. Omdat kennis zo belangrijk is geworden, zouden mensen niet moeten stoppen met leren als ze gaan werken. Dat is maar ten dele effectief, meent **Lex Borghans**, hoogleraar economie in Maastricht. Een passage uit zijn oratie, waarin hij ons voorreket dat levenslang leren de maatschappij onnodig veel geld kost.

Geredeneerd vanuit de theorie van het menselijk kapitaal is levenslang leren erg vreemd. Waarom zou je iets gaan leren op latere leeftijd als je dit ook toen je jong was had kunnen doen? Jonge mensen hebben immers een veel langere terugverdientijd en voor hen zal het rendement dus veel groter zijn. Vaak wordt de veroudering van kennis genoemd als reden voor levenslang leren. Dit blijkt niet te kloppen. Je kunt beter op jonge leeftijd extra leren en op de koop toenemen dat de kennis langzaam verdwijnt of minder nuttig wordt, dan te blijven investeren in het verzamelen van kennis. De meeste tijd die mensen op latere leeftijd studierend doorbrengen gaat immers niet op aan het updaten van kennis - wat ook heel goed al werkend zou kunnen. Verreweg de meeste uren hebben betrekking op opleidingen die we kennen uit het initiële onderwijs. Heel wat mensen starten nadat ze al een tijd gewerkt hebben een opleiding in het HBO of op de universiteit. Waarom doen ze dit? Uit onze analyses komt naar voren dat het bijna altijd gaat om het herstellen van eerder gemaakte fouten. Iemand heeft sociologie gestudeerd maar komt er na verloop van tijd achter dat theologie toch eigenlijk veel interessanter is.

Vanuit het individueel perspectief kan het heel zinvol zijn om alsnog een opleiding te gaan volgen. Vanuit maatschappelijk perspectief valt er veel

winst te behalen als mensen meteen op jonge leeftijd de juiste investeringsbeslissingen nemen.

In het onderwijs moeten economische afwegingen gemaakt worden. Leren is heel belangrijk maar het kost ook veel tijd. Om als maatschappij optimaal te profiteren van investeringen in kennis, moeten we goed nadenken over hoe we dit het beste kunnen doen. Als iedereen gemiddeld een jaar korter zou studeren met hetzelfde eindresultaat zou ons nationaal inkomen met meer dan 2,5 procent omhoog gaan.

Een drietal punten keren steeds terug bij de vraag hoe we het onderwijs het beste kunnen organiseren:

- * De belangrijkste kennis dient zo vroeg mogelijk te worden vergaard.
- * Andere kennis kan ook gemakkelijk later al werkend worden verkregen.
- * Daarnaast blijken van basisschool tot universiteit kostbare uren verloren te gaan. Als we er voor kunnen zorgen dat de tijd op school effectiever wordt benut en studenten 40 uur per week gaan studeren, kan een grote leerwinst worden geboekt.

Wilt u reageren op deze mening? Surf naar het forum op www.ublاد.uu.nl/forum/

Of wilt u op deze plek in het Ublad uw mening kwijt, meld het de hoofdredacteur: a.heijnen@ublاد.uu.nl